

**แบบการเสนอเค้าโครงผลงาน
(ระดับชำนาญการ)**

.....

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลบุคคล/ตำแหน่ง

ชื่อผู้ขอประเมิน นายทัตพล พูลสุวรรณ

ตำแหน่งปัจจุบัน นักอักษรศาสตร์ปฏิบัติการ

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งปัจจุบัน ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานระดับต้น ที่ต้องใช้ความรู้ความสามารถทางวิชาการในการทำงานปฏิบัติงานด้านอักษรศาสตร์ ประกอบด้วย การศึกษา ค้นคว้า ตรวจสอบ ประสานงาน ชี้แจง ส่งเสริม และเผยแพร่องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีของชาติ ภายใต้การกำกับ แนะนำ ตรวจสอบ และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง นักอักษรศาสตร์ชำนาญการ

หน้าที่ความรับผิดชอบของตำแหน่งที่จะแต่งตั้ง ปฏิบัติงานในฐานะผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์ โดยใช้ความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์และความชำนาญงานสูงในด้านอักษรศาสตร์ ประกอบด้วย การศึกษา ค้นคว้า วิเคราะห์ ตรวจสอบ วินิจฉัย ประสานงาน ให้ข้อคิดเห็น หรือคำแนะนำองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับขนบธรรมเนียมจารีตประเพณีของชาติ รวมทั้งปฏิบัติงานที่ต้องตัดสินใจหรือแก้ปัญหาที่ยาก และปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ส่วนที่ ๒ ผลงานที่เป็นผลการปฏิบัติงานหรือผลสำเร็จของงาน (เรียงลำดับตามความดีเด่น หรือความสำคัญ)

ผลงาน ลำดับที่ ๑

๑. เรื่อง หนังสือ มหาจักรีวงศ์บรมราชาภิเษก

๒. ระยะเวลาการดำเนินการ ธันวาคม ๒๕๖๓ - กันยายน ๒๕๖๔

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

ความรู้ทางวิชาการ

๑. ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ไทย

๒. ความรู้ด้านวัฒนธรรมและจารีตประเพณีของชาติ

๓. ความรู้ด้านแนวความคิดและทฤษฎีรัฐศาสตร์

๔. ความรู้เกี่ยวกับคติความเชื่อในพุทธศาสนาและศาสนาพราหมณ์

๕. ความรู้ด้านอักษรศาสตร์

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

สรุปสาระสำคัญ

หนังสือ มหาจักรีวงศ์บรมราชาภิเษก เป็นงานศึกษาค้นคว้าเรียบเรียงเกี่ยวกับพระราชพิธีบรมราชาภิเษกสมัยรัตนโกสินทร์ นับตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช จนถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว โดยใช้หลักฐานข้อมูลจากเอกสารชั้นต้นร่วมสมัยและเอกสารชั้นรองที่เกี่ยวข้องจากสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ สำนักหอสมุดแห่งชาติ หอสมุดสำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ และห้องสมุดสถาบันการศึกษาต่าง ๆ รวมทั้งสัมภาษณ์และปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง แล้วนำเสนอด้วยการพรรณนาวิเคราะห์ตามทฤษฎีและระเบียบวิธีวิจัยทางประวัติศาสตร์ โดยแบ่งเนื้อหาในการนำเสนอออกเป็น ๓ ส่วนสำคัญ ดังนี้

พระราชพิธีบรมราชาภิเษกก่อนสมัยรัตนโกสินทร์ ว่าด้วยสังเขปพัฒนาการของพระราชพิธีบรมราชาภิเษกที่ปรากฏในดินแดนประเทศไทยนับตั้งแต่ได้รับอิทธิพลจากการราชาภิเษกในคติอินเดียผ่านกระบวนการทำให้เป็นท้องถิ่น (Localization) ในสังคมเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรากฏหลักฐานลายลักษณ์ในจารึกสมัยสุโขทัยที่เชื่อว่าเป็นหลักฐานเก่าสุดที่แสดงถึงการมีอยู่ของพิธีราชาภิเษกของกษัตริย์ในชุมชนแรกเริ่มของ “คนไทย” ตราบจนกระทั่งปรากฏรายละเอียดขั้นตอนการพระราชพิธีที่เป็นแบบแผนมากขึ้นในสมัยอยุธยา

พระราชพิธีบรมราชาภิเษกสมัยรัตนโกสินทร์ ว่าด้วยสังเขปพระราชประวัติและการประกอบพระราชพิธีบรมราชาภิเษกนับตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ถึงรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อแสดงให้เห็นภาพรวมของการพระราชพิธีบรมราชาภิเษกในแต่ละรัชสมัย

พัฒนาการและความเปลี่ยนแปลงของพระราชพิธีบรมราชาภิเษกสมัยรัตนโกสินทร์ ว่าด้วยการศึกษาเปรียบเทียบรายละเอียดขั้นตอนการพระราชพิธีบรมราชาภิเษกนับตั้งแต่การเตรียมพระราชพิธีพิธีเบื้องต้น พิธีเบื้องกลางหรือการบรมราชาภิเษก พิธีเบื้องปลาย และธรรมเนียมปฏิบัติอันเนื่องด้วยพระราชพิธีบรมราชาภิเษกในแต่ละรัชสมัย ซึ่งจะทำให้มีความรู้และความเข้าใจในการพระราชพิธีบรมราชาภิเษกสมัยรัตนโกสินทร์ชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากการศึกษาในเชิงเปรียบเทียบแล้ว ในบางหัวข้อยังได้นำเสนอประเด็นที่สัมพันธ์อยู่กับสภาพสังคมและวัฒนธรรม เพื่อประโยชน์ในการต่อยอดแนวความคิดต่อไป

การดำเนินงานมีขั้นตอน ดังนี้

๑. ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการพระราชพิธีบรมราชาภิเษกสมัยต่าง ๆ เบื้องต้น เพื่อกำหนดโครงสร้างเนื้อหาและแนวทางการจัดทำต้นฉบับ
๒. ประชุมคณะกรรมการจัดทำหนังสือเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวันฉัตรมงคล วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔ เพื่อพิจารณาโครงสร้างและองค์ประกอบการจัดพิมพ์หนังสือ
๓. ศึกษา ค้นคว้า และรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติมจากหลักฐานชั้นต้นและหลักฐานชั้นรอง เช่น เอกสารต้นฉบับจากสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติและสำนักหอสมุดแห่งชาติ หนังสือและตำราวิชาการทางประวัติศาสตร์จารีตประเพณี หรือเอกสารอ้างอิงประเภทอื่น ๆ ที่มีการเผยแพร่หรือตีพิมพ์อย่างเป็นทางการ เช่น ราชกิจจานุเบกษา จากห้องสมุดของหน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ
๔. ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลตามระเบียบวิธีวิจัยทางประวัติศาสตร์
๕. วิเคราะห์ และประมวลผลข้อมูล
๖. เรียบเรียงต้นฉบับตามโครงสร้างหนังสือที่ได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะกรรมการจัดทำหนังสือเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในวันฉัตรมงคล วันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔
๗. จัดหาภาพประกอบ โดยสืบค้นจากสำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ สำนักหอสมุดแห่งชาติ หน่วยงานราชการ เอกสารหรือหนังสือที่เกี่ยวข้อง
๘. นำเสนอผู้บังคับบัญชาและผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งตามลำดับ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาและองค์ประกอบอื่น ๆ

๙. ดำเนินการปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติม เนื้อหาหรือข้อมูล ตามความเห็น ข้อพิจารณา หรือ ข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชาและผู้ทรงคุณวุฒิ

๑๐. ดำเนินการขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตเชิญพระบรมฉายาลักษณ์ พระบรมสาทิสลักษณ์ พระฉายาลักษณ์ ภาพพระราชกรณียกิจ พระกรณียกิจ ตลอดจนภาพและข้อความที่เกี่ยวข้อง มาลงพิมพ์ในหนังสือ

๑๑. ดำเนินการจัดพิมพ์ตามระเบียบของการทางราชการ พร้อมควบคุมการจัดพิมพ์จนสำเร็จ ล่วงตามระยะเวลาที่กำหนด และตรงตามรายละเอียดการจัดพิมพ์ที่ระบุในสัญญา

เป้าหมายของงาน

- ทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อเฉลิมพระเกียรติและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ เนื่องในวันฉัตรมงคล วันที่ ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๔

- ประมวลรายละเอียดอันเนื่องด้วยพระราชพิธีบรมราชาภิเษกของพระมหากษัตริย์แห่งพระบรมราชจักรีวงศ์ ตลอดจนศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบรายละเอียดการพระราชพิธีในฐานะประจักษ์พยานสะท้อนภาพประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมสมัยรัตนโกสินทร์

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

เชิงปริมาณ

หนังสือเรื่อง มหาจักรีวงศ์บรมราชาภิเษก ๑ เรื่อง จำนวน ๓๖๐ หน้า

เชิงคุณภาพ

ผลงานที่ศึกษาค้นคว้าเรียบเรียง มีความถูกต้องทางวิชาการ ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีของชาติ สามารถนำไปใช้อ้างอิงในการศึกษาทางวิชาการ รวมทั้งเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมต่อไป

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

๑. หนังสือมหาจักรีวงศ์บรมราชาภิเษก เป็นหนังสือที่รัฐบาลในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดี ศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว จัดพิมพ์ทูลเกล้าฯ ถวายเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวันฉัตรมงคล ๔ พฤษภาคม ๒๕๖๔ จำนวน ๑๐,๐๐๐ เล่ม

๒. หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน สถาบันการศึกษา หอสมุด สามารถนำไปใช้อ้างอิงทางวิชาการประกอบการศึกษาค้นคว้าด้านประวัติศาสตร์ โบราณราชประเพณี และจารีตประเพณีของชาติ เพื่อสร้างความตระหนักรู้และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของสถาบันพระมหากษัตริย์

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

- เนื่องจากพระราชพิธีบรมราชาภิเษกเป็นพระราชพิธีที่มีรายละเอียดขั้นตอนที่ซับซ้อน ปรากฏในเอกสารชั้นต้นร่วมสมัยหลายประเภท เช่น จารึก พระราชพงศาวดาร จดหมายเหตุ หมายรับสั่ง เอกสารการประชุม ดังนั้น ก่อนจะประมวลเรียบเรียงเนื้อหา จำเป็นต้องทำการตรวจสอบ พิจารณา วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อสนเทศจากหลักฐานแต่ละประเภทตามระเบียบวิธีวิจัยทางประวัติศาสตร์ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวต้องใช้ความละเอียดรอบคอบและประสิทธิภาพในการทำงานเชิงประวัติศาสตร์จารีตประเพณี เพื่อกลั่นกรองให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องสมบูรณ์ครบถ้วน ตามโครงสร้างหนังสือที่กำหนด มีความน่าเชื่อถือ สามารถใช้อ้างอิงในการศึกษาประวัติศาสตร์โบราณราชประเพณี และจารีตประเพณีของชาติ

- ในแง่การเรียบเรียงเนื้อหา โดยภาพรวมมีความยุ่งยากในเรื่องการใช้คำราชาศัพท์ เนื่องจากเป็นพระราชพิธีสำคัญที่เกี่ยวข้องกับพระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์ จึงต้องพิจารณาใช้คำราชาศัพท์ต่าง ๆ ตามลำดับพระบรมราชอิสริยยศ พระราชอิสริยยศ พระอิสริยยศ ตามระเบียบของราชสำนัก ตลอดจนต้องพิจารณาวิเคราะห์คำราชาศัพท์ที่มีความหมายซ้ำซ้อนใกล้เคียงกันหรือเป็นคำศัพท์ที่ไม่มีปรากฏในปัจจุบันด้วยความรอบคอบ เพื่อให้สามารถเรียบเรียงเนื้อหาได้ถูกต้องชัดเจนที่สุด

- การพิจารณาคัดเลือกภาพประกอบในหนังสือเล่มนี้ต้องอาศัยความรู้ทางประวัติศาสตร์ และประสิทธิภาพในการทำงานด้านประวัติศาสตร์และจารีตประเพณีอย่างยิ่ง เพื่อให้สามารถอ่านภาพบุคคลสถานที่ เครื่องประกอบพระบรมราชอิสริยยศ พระอิสริยยศ พระยศ เครื่องประกอบพระราชพิธี ตลอดจนร้อยเรียงเหตุการณ์ต่าง ๆ ในภาพเหล่านั้นได้ถูกต้อง และสามารถจัดวางภาพได้สอดคล้องตรงกับเนื้อความที่นำเสนอ

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

- ด้วยเหตุว่าหลักฐานข้อมูลชั้นต้นส่วนใหญ่เป็นเอกสารหายากและมักไม่อนุญาตให้ทำสำเนาเอกสาร ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องเที่ยงตรงและครบถ้วนสมบูรณ์ที่สุด จึงจำเป็นต้องศึกษาเทียบเคียงประเด็นระหว่างต้นฉบับและเอกสารชุดที่ได้รับการรวบรวมเผยแพร่โดยบุคคลหรือคณะบุคคลอื่น ๆ ตามระเบียบวิธีวิจัยทางประวัติศาสตร์

- เนื่องจากในช่วงเวลาของการจัดทำต้นฉบับและการจัดพิมพ์อยู่ในระหว่างสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด - ๑๙) ส่งผลให้ขั้นตอนการดำเนินงานมีข้อขัดข้องบางประการ เช่น ไม่มีเจ้าหน้าที่พิมพ์หนังสือราชการเนื่องจากอยู่ในช่วงการทำงานที่บ้าน (work from home) ส่งผลให้การจัดรูปแบบมีข้อผิดพลาดต้องมีการแก้ไขหลายครั้ง การเสนอเรื่องเพื่อขออนุมัติลงนามในคำปรารภ คำแถลง สาร คำนำ คำชี้แจง จึงดำเนินการค่อนข้างล่าช้า ตลอดจนภาวะเสี่ยงในการเดินทางไปยังสถานที่ต่าง ๆ เพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องซึ่งส่งผลต่อสวัสดิภาพของผู้ปฏิบัติงาน

๙. ข้อเสนอแนะ

ในปัจจุบัน แนวทางในการศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับพระราชพิธีส่วนใหญ่ยังคงให้ความสำคัญเฉพาะการค้นคว้าเรียบเรียงประวัติความเป็นมาและขั้นตอนการพระราชพิธีจากเอกสารของนักปราชญ์ราชบัณฑิตในอดีต เช่น พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ พระยานุমানราชชน ในขณะที่ยังไม่ปรากฏมากนัก โดยเฉพาะอย่างยิ่งงานศึกษาค้นคว้าของหน่วยงานราชการ อาจเพราะข้อจำกัดของข้อมูลหลักฐานที่ไม่ได้ให้ภาพการพระราชพิธีมากกว่าขั้นตอนการพระราชพิธี การขาดแคลนฐานข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าอ้างอิง ตลอดจนมโนทัศน์ในการมองภาพการพระราชพิธีต่าง ๆ ที่ค่อนข้างหยุดนิ่ง และมีลักษณะเป็นแบบแผน ดังนั้น การศึกษาเปรียบเทียบรายละเอียดการพระราชพิธีภายใต้บริบททางประวัติศาสตร์ ผนวกกับการใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบสหวิทยาการ จึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะทำให้เกิดกระบวนการตั้งคำถาม และแสวงหาคำอธิบาย เพื่อขยายพรมแดนองค์ความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์โบราณราชประเพณีให้กว้างขวาง และลุ่มลึก ซึ่งจะช่วยให้องค์ความรู้แขนงนี้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนและสังคมในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

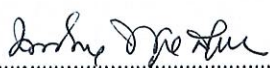
๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

- กระทรวงวัฒนธรรมจัดส่งหนังสือให้แก่บุคคล คณะบุคคล หน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน
- กระทรวงวัฒนธรรมเปิดให้ดาวน์โหลดหนังสือในรูปแบบไฟล์ pdf. ผ่านเว็บไซต์กระทรวงวัฒนธรรม
- กรมศิลปากรเปิดให้ดาวน์โหลดหนังสือในรูปแบบไฟล์ pdf. ผ่านเว็บไซต์กรมศิลปากร

๑๑. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)

ลำดับ	ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	สัดส่วนผลงาน	บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน
-	-	-	-

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)

(นายทัตพล พูลสุวรรณ)

ผู้ขอประเมิน

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
-	-

(ลงชื่อ)
(นางสาวศิริรัตน์ ทวีทรัพย์)
ผู้อำนวยการสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์
ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

หมายเหตุ คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อย ๒ ระดับ คือผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล และผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไปอีกหนึ่งระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียวกัน ก็ให้มีคำรับรอง ๑ ระดับได้

ผลงาน ลำดับที่ ๒

๑. เรื่อง หนังสือ มหาทิพนมน์ : ความสืบเนื่องของบทพระพุทธรูปในสังคมไทย

๒. ระยะเวลาการดำเนินการ มกราคม - สิงหาคม ๒๕๖๒

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

ความรู้ทางวิชาการ

๑. ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ไทย

๒. ความรู้ด้านวัฒนธรรมและจารีตประเพณี

๓. ความรู้ด้านคติชนวิทยา

๔. ความรู้ด้านมานุษยวิทยา

๕. ความรู้ที่เกี่ยวกับคติความเชื่อทางพระพุทธศาสนา

๖. ความรู้ด้านอักษรศาสตร์

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

สรุปสาระสำคัญ

ผลงานวิชาการเรื่องนี้ ได้นำ “มหาทิพนมน์” ซึ่งเป็นบทสวดสำคัญมาเป็นกรณีศึกษาวิเคราะห์ เนื่องจากพบคำอธิบายว่าเป็นบทสวดมนต์ทางพุทธศาสนาที่แพร่หลายในกลุ่มชนชั้นนำและประชาชนทั่วไปมาตั้งแต่สมัยอยุธยาสืบเนื่องถึงสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันพบว่าบทสวดมหาทิพนมน์มิได้เป็นที่นิยมในกลุ่มชนชั้นนำอีกแล้ว หากกลับแพร่หลายในวิถีวัฒนธรรมของประชาชนทั่วไปแทน ด้วยเหตุนี้ เพื่อทำความเข้าใจปรากฏการณ์ดังกล่าวข้างต้นจึงจำเป็นต้องศึกษาวิเคราะห์เปรียบเทียบวัฒนธรรมการสวดมนต์โดยรวมในลักษณะของประวัติศาสตร์ระยะยาว (Long – term history) โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น ๖ หัวข้อสำคัญ ดังนี้

ภูมิหลังการเจริญพระพุทธรูปในสังคมไทย : จากพุทธธรรมสู่อิทธิปาฏิหาริย์ แสดงให้เห็นพัฒนาการเนื้อหาบทสวดมนต์ตั้งแต่ระยะแรกที่ยังคงมุ่งเน้นการสอนสั่งธรรมตามสาระคติความเชื่อพุทธศาสนาแบบลังกา จนกระทั่งเริ่มปรากฏบทสวดในลักษณะพุทธศาสนาเชิงอิทธิปาฏิหาริย์ซึ่งได้มีพัฒนาการอย่างเด่นชัดในสมัยอยุธยา

อิทธิปาฏิหาริย์ : โลกทัศน์และรูปแบบ “มนต์” ทางพุทธศาสนาในสังคมจารีตของไทย แสดงให้เห็นความแพร่หลายของบทสวดเชิงอิทธิปาฏิหาริย์ในฐานะ “พุทธศาสนาประชานิยม” (Popular Buddhism) ที่สะท้อนให้เห็นภูมิปัญญาของผู้คนในสังคมอยุธยาอย่างเด่นชัด

มหาทิพนมน์ : บทสวดสำคัญว่าด้วยสวัสดิมงคลในสังคมยูกจาริต ศึกษารายละเอียด บทมหาทิพนมน์ ทั้งประวัติความเป็นมา เนื้อหา และความสำคัญเชิงพิธีกรรมที่มีปฏิสัมพันธ์กับผู้คนในสังคมจาริต

โลกทัศน์ทางพุทธศาสนากับความคลี่คลายของบทพระพุทธรูปในสมัยรัตนโกสินทร์ แสดงให้เห็น ความคลี่คลายของพุทธศาสนาแบบจาริตนิยมตั้งแต่ช่วงต้นรัตนโกสินทร์ จนกระทั่งปรากฏให้เห็นอย่างเด่นชัด เมื่อพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว พระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระสยามเทวมหามกุฏวิทยมหาราช ครั้นทรงพระผนวชเป็นวชิรญาณภิกขุทรงก่อตั้งธรรมยุติกนิกาย ที่ส่งผลให้บทสวดทางพุทธศาสนา มุ่งเน้นกลับไปยังพุทธธรรมซึ่งชนชั้นนอกรีตอธิบายว่ามีลักษณะแบบมนุษยนิยม

หนังสือสวดมนต์ฉบับหลวง : การสร้างมาตรฐานและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันให้แก่มหาวิทยาลัยในสังคมไทย ชี้ให้เห็นความพยายามในการเผยแพร่บทสวดมนต์ฉบับมาตรฐานที่ผ่านการตรวจสอบชำระจากชนชั้นนำสยาม เพื่อแทนที่บทสวดดั้งเดิมที่ไม่สอดคล้องกับแนวความคิดสมัยใหม่ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้บทสวดตามจาริตนิยม ดังกรณีบทมหาทิพนมน์กลายเป็นบทสวดมนต์ฉบับราชฎีไปในที่สุด

พลวัตของวัฒนธรรมการสวดมนต์ภายใต้กระแสการแห่งความเปลี่ยนแปลง มุ่งอธิบายภาพลักษณ์ของการสวดมนต์ในสังคมปัจจุบันที่มีความหลากหลาย ซึ่งล้วนแต่สะท้อนให้เห็นพลวัตของวัฒนธรรมการสวดมนต์

การดำเนินการมีขั้นตอน ดังนี้

๑. ศึกษาค้นคว้า รวบรวม และประมวลข้อมูลเบื้องต้น แล้วจัดทำโครงสร้างหนังสือ
๒. ศึกษาสำรวจเก็บข้อมูล ตลอดจนสัมภาษณ์ผู้รู้ และผู้ที่เกี่ยวข้อง
๓. ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจากเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อเรื่อง
๔. วิเคราะห์และประมวลข้อมูล แล้วเรียบเรียงเนื้อหาตามโครงสร้างหนังสือที่วางไว้พร้อมจัดทำเชิงอรรถ บรรณานุกรม และหาภาพประกอบ
๕. นำเสนอผู้บังคับบัญชาและผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา ตามลำดับ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาและองค์ประกอบอื่น ๆ
๖. ดำเนินการแก้ไข ปรับปรุง หรือเพิ่มเติมเนื้อหา ข้อมูล ตามความเห็น ข้อพิจารณา หรือข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชาและผู้ทรงคุณวุฒิ
๗. ดำเนินการจัดพิมพ์ตามระเบียบทางราชการ
๘. ควบคุมการจัดพิมพ์ และตรวจพิสูจน์อักษร จนสำเร็จลุล่วงตามขั้นตอนการพิมพ์หนังสือ และระเบียบทางราชการ

เป้าหมายของงาน

จัดพิมพ์เผยแพร่แก่สาธารณชนเพื่อสืบอายุเอกสารโบราณ พร้อมทั้งศึกษาวิเคราะห์พัฒนาการและความสืบเนื่องของบทสวดมนต์ทางพระพุทธศาสนาในแต่ละช่วงเวลา อันจะทำให้เกิดความรู้และเข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างพระพุทธศาสนากับสังคมไทยอย่างรอบด้านและมีพลวัต ช่วยให้เกิดกระบวนการตั้งคำถามและสืบค้นข้อมูลในการขยายพรมแดนการทำความเข้าใจเอกสารทางประวัติศาสตร์หลากหลายประเภทต่อไป

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

เชิงปริมาณ

หนังสือเรื่อง มหาทิพมนต์ : ความสืบเนื่องของบทพระพุทธรูปในสังคมไทย ๑ เรื่อง
จำนวน ๑๓๖ หน้า

เชิงคุณภาพ

การศึกษาค้นคว้าวิเคราะห์เรียบเรียงมีความถูกต้องทางวิชาการ ตามหลักฐานทางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และจารีตประเพณีของชาติ สามารถนำไปใช้อ้างอิงในการศึกษาทางวิชาการ รวมทั้งเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมต่อไป

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

- หนังสือ มหาทิพมนต์ : ความสืบเนื่องของบทพระพุทธรูปในสังคมไทย กรมศิลปากร
พิมพ์เผยแพร่ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

- สามารถนำไปใช้อ้างอิงทางวิชาการประกอบการศึกษาค้นคว้าทางด้านประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม และจารีตประเพณีของชาติ นอกจากนี้ ต้นฉบับเอกสารเก่าที่นำมาพิมพ์เผยแพร่ในหนังสือนั้น สามารถใช้เป็นฐานข้อมูลเบื้องต้นในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมต่อไป

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

การศึกษาค้นคว้าเอกสาร “มหาทิพมนต์” ตลอดจนบทสวดที่เกี่ยวข้องในงานศึกษาชิ้นนี้จำเป็นต้องใช้ความรู้ทางด้านภาษาบาลี ซึ่งเป็นภาษาสำคัญที่ใช้ในการรจนาบทสวดทางพุทธศาสนาใช้ในการแปลตัวบทลักษณะเดียวกับการศึกษาเอกสารชั้นต้นที่บันทึกด้วยภาษาต่าง ๆ เช่น เขมร จีน ฝรั่งเศส ดัตช์ ซึ่งนอกจากการค้นคว้าจากเอกสารว่าด้วยศัพท์ภาษาบาลี ตลอดจนบทสวดมนต์แปลฉบับต่าง ๆ แล้ว ยังจำเป็นต้องสอบถามผู้รู้ทางด้านพุทธศาสนาและภาษาโบราณ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและสามารถวิเคราะห์ตีความตัวบทเหล่านั้นได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

ด้วยข้อจำกัดของเวลาในการค้นคว้าเรียบเรียงและจัดพิมพ์ต้นฉบับไปแล้วเสร็จภายในปีงบประมาณ ผู้ค้นคว้าเรียบเรียงจึงต้องกำหนดขอบเขตการศึกษาให้เหมาะสม ดังนั้น ประเด็นการวิเคราะห์ที่ต้องใช้ระยะเวลาในการสืบค้นเอกสารหลักฐานจากแหล่งต่าง ๆ การพิจารณาเปรียบเทียบข้อสนเทศในเอกสาร ตลอดจนการปรึกษาและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้รู้ทางพุทธศาสตร์ จึงไม่สามารถนำมาเรียบเรียงเพื่อช่วยเติมเต็มภาพประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรมไว้ในต้นฉบับหนังสือเล่มนี้ได้อย่างสมบูรณ์

๙. ข้อเสนอแนะ

ปัญหาสำคัญประการหนึ่งในการศึกษาประวัติศาสตร์ไทยปัจจุบัน คือการมุ่งเน้นเฉพาะเอกสารหลักฐานทางราชการเป็นสำคัญ ทำให้เรื่องราวเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ไทยค่อนข้างหยุดนิ่งอยู่เฉพาะกับ ประเด็นเกี่ยวกับการเมืองการปกครองและเศรษฐกิจ ในขณะที่เอกสารร่วมสมัยประเภทอื่นที่มีปฏิสัมพันธ์กับสังคมและวัฒนธรรมอันหลากหลายกลายเป็นวัตถุศึกษาในแขนงวิชาอื่น ๆ เช่น วรรณกรรม พุทธศาสน์ คติชนวิทยา ซึ่งอาจมีระเบียบวิธีวิจัยหรือการให้คุณค่ากับเอกสารแตกต่างกับการศึกษาเชิงประวัติศาสตร์ ด้วยเหตุนี้ การศึกษาประวัติศาสตร์ในปัจจุบันที่อยู่ท่ามกลางภาวะที่ข้อมูลหลักฐานไม่ได้มีการค้นพบใหม่อย่างเด่นชัดนัก การตั้งคำถามในมุมมองอื่นด้วยกรอบความคิดใหม่ ๆ รวมถึงการประยุกต์ใช้องค์ความรู้แบบสหวิทยาการ จึงเป็นอีกวิธีการสำคัญที่จะก่อให้เกิดความงอกเงยทางปัญญา นอกจากมุ่งเน้นเฉพาะการค้นคว้าเรียบเรียงและนำเสนอตามข้อสนเทศที่ปรากฏในเอกสารหลักฐานเพียงอย่างเดียว

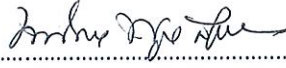
๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

- กรมศิลปากรพิมพ์จำหน่ายที่ศูนย์หนังสือกรมศิลปากร
- กรมศิลปากรเปิดให้ดาวน์โหลดหนังสือในรูปแบบไฟล์ pdf. ผ่านเว็บไซต์กรมศิลปากร

๑๑. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)

ลำดับ	ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	สัดส่วนผลงาน	บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน
-	-	-	-

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)

(นายทัตพล พูลสุวรรณ)

ผู้ขอประเมิน

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
-	-

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)

(นางสาวอสิริย์ อีร์เดช)

ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ)

(นางสาวศิริรัตน์ ทวีทรัพย์)

(ผู้อำนวยการสำนักงานการรวมและประวัติศาสตร์)

ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

หมายเหตุ คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อย ๒ ระดับ คือผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล และผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไปอีกหนึ่งระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียวกัน ก็ให้คำรับรอง ๑ ระดับได้

ผลงาน ลำดับที่ ๓

๑. เรื่อง หนังสือ มองท้องถิ่นไทย ผ่านรัฐสมัยใหม่

๒. ระยะเวลาการดำเนินการ มกราคม - สิงหาคม ๒๕๖๔

๓. ความรู้ ความชำนาญงาน หรือความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน

ความรู้ทางวิชาการ

๑. ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ไทย

๒. ความรู้ด้านสังคมวิทยา

๓. ความรู้ด้านรัฐศาสตร์

๔. ความรู้ด้านคติชนวิทยา

๕. ความรู้ด้านมานุษยวิทยา

๖. ความรู้ด้านอักษรศาสตร์

๔. สรุปสาระสำคัญ ขั้นตอนการดำเนินการ และเป้าหมายของงาน

สรุปสาระสำคัญ

หนังสือเรื่อง มองท้องถิ่นไทย ผ่านรัฐสมัยใหม่ เป็นการรวมผลงานศึกษาวิเคราะห์ในประเด็นเรื่อง ผู้คน พื้นที่ และงานเขียนที่เกี่ยวข้องกับท้องถิ่นจังหวัดเชียงใหม่ นครปฐม ลพบุรี และชัยภูมิ จากการลงพื้นที่ สัมภาษณ์ เก็บข้อมูลระหว่าง พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๓ เพื่อนำเสนอแนวความคิดรวบยอดเกี่ยวกับพัฒนาการความเป็นไป ของผู้คน พื้นที่ และงานเขียนในท้องถิ่นต่าง ๆ โดยแบ่งการนำเสนอออกเป็น ๔ ส่วนสำคัญ ดังนี้

“รัฐสมัยใหม่” ว่าด้วยบริบททางประวัติศาสตร์กับการศึกษาพัฒนาการท้องถิ่นไทย เป็นการสำรวจ บริบทการเข้าสู่ความเป็นรัฐสมัยใหม่ของไทยนับตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวโดยสังเขป เพื่อแสดงให้เห็นความสำคัญของแนวความคิดดังกล่าวในการอธิบายพัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรมของท้องถิ่น ไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอธิบายประเด็นว่าด้วย ผู้คน - พื้นที่ - งานเขียน อันเป็นขอบเขตการศึกษาสำคัญ ในหนังสือเล่มนี้

“ผู้คน” ในท้องถิ่นกับรัฐสมัยใหม่ : กรณีศึกษาการสร้างบทบาทผู้นำของเจ้านายสายสกุล ณ เชียงใหม่ ด้วยต้นทุนทางวัฒนธรรมล้านนา เป็นงานศึกษาว่าด้วยความเปลี่ยนแปลงทางสถานภาพของเจ้านาย ฝ่ายเหนือ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเจ้านายสายสกุล ณ เชียงใหม่ ภายหลังการผนวกรวมดินแดนล้านนาให้เป็นส่วนหนึ่งของราชอาณาจักรสยาม อันเป็นเหตุให้เจ้านายฝ่ายเหนือซึ่งเป็นกลุ่มชนชั้นนำเดิมพยายามหาวิธีการเพื่อรักษา สถานภาพทางสังคมของตนไว้

“พื้นที่” ในท้องถิ่นกับรัฐสมัยใหม่ : กรณีศึกษากำเนิดและพัฒนาการพื้นที่วัดพระงาม เมืองนครปฐม เป็นงานศึกษาว่าด้วยประวัติความเป็นมาของพื้นที่ซึ่งเป็นที่ตั้งวัดพระงาม พระอารามหลวง จังหวัดนครปฐม โดยมุ่งชี้ให้เห็นว่าการเปลี่ยนแปลงเชิงกายภาพและการให้ความสำคัญเชิงประวัติศาสตร์โบราณคดีกับพื้นที่แห่งนี้เป็นผลโดยตรงจากการก่อรัฐสมัยใหม่ในช่วงศตวรรษที่ผ่านมา

“งานเขียน” ว่าด้วยท้องถิ่นกับรัฐสมัยใหม่ : กรณีศึกษางานเขียนประวัติศาสตร์จังหวัดลพบุรีและจังหวัดชัยภูมิ เป็นงานศึกษาที่พยายามชี้ให้เห็นอิทธิพลของเค้าโครงประวัติศาสตร์ชาติกระแสหลักที่ปรากฏขึ้นพร้อมกับการสถาปนารัฐสมัยใหม่ต่อการเรียบเรียงเรื่องราวพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ท้องถิ่นต่าง ๆ ให้มีลักษณะสอดคล้องสัมพันธ์กับโครงเรื่องประวัติศาสตร์ชาติ ในขณะเดียวกันส่งผลให้ประวัติศาสตร์ภายในของท้องถิ่นเองไม่ปรากฏการนำเสนอที่เด่นชัดนัก

การดำเนินการมีขั้นตอน ดังนี้

๑. ศึกษาค้นคว้า รวบรวม และประมวลข้อมูลเบื้องต้น แล้วจัดทำโครงสร้างหนังสือนำเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อพิจารณาความเหมาะสม
๒. ศึกษาสำรวจ เก็บข้อมูล และสัมภาษณ์ผู้รู้หรือผู้ที่เกี่ยวข้อง
๓. ศึกษาค้นคว้า รวบรวมข้อมูลจากเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อเรื่องและประเด็นศึกษาเพิ่มเติม
๔. วิเคราะห์และประมวลข้อมูล แล้วนำเสนอเนื้อหาด้วยการพรรณนาวิเคราะห์ตามวิธีทางประวัติศาสตร์ พร้อมจัดทำเชิงอรรถ บรรณานุกรม และภาพประกอบ เพื่อช่วยเสริมความรู้ความเข้าใจให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
๕. นำเสนอผู้บังคับบัญชาและผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษา ตามลำดับ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหาและองค์ประกอบอื่น ๆ
๖. ดำเนินการปรับปรุงแก้ไขตามความเห็น ข้อพิจารณา หรือข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชาและผู้ทรงคุณวุฒิ
๗. ดำเนินการจัดพิมพ์ตามระเบียบทางราชการ
๘. ควบคุมการจัดพิมพ์ และตรวจพิสูจน์อักษร จนสำเร็จลุล่วงตามขั้นตอนการพิมพ์หนังสือและระเบียบทางราชการ

เป้าหมายของงาน

จัดพิมพ์เผยแพร่แก่สาธารณชนเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของท้องถิ่นไทยในแง่มุมที่แตกต่าง พร้อมทั้งส่งเสริมให้การศึกษาประเด็นทางสังคมและวัฒนธรรมมีลักษณะแบบสหวิทยาการ เพื่อช่วยขยายมุมมองและการอธิบายประเด็นดังกล่าวให้มีความหลากหลาย ลุ่มลึก และไม่หยุดนิ่ง

๕. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณ/คุณภาพ)

เชิงปริมาณ

หนังสือเรื่อง มองท้องถิ่นไทย ผ่านรัฐสมัยใหม่ ๑ เรื่อง จำนวน ๒๐๘ หน้า

เชิงคุณภาพ

การค้นคว้าเรียบเรียงมีความถูกต้องสมบูรณ์ตามหลักฐานทางวิชาการด้านประวัติศาสตร์สังคมและวัฒนธรรม สามารถนำไปใช้อ้างอิงรวมทั้งเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมต่อไป

๖. การนำไปใช้ประโยชน์/ผลกระทบ

๑. หนังสือเรื่อง มองท้องถิ่นไทย ผ่านรัฐสมัยใหม่ กรมศิลปากรพิมพ์เผยแพร่ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๑,๐๐๐ เล่ม

๒. นักเรียน นิสิต นักศึกษา นักวิชาการ ตลอดจนผู้สนใจทั่วไป สามารถนำไปใช้อ้างอิงทางวิชาการประกอบการศึกษาค้นคว้าทางด้านประวัติศาสตร์สังคม และเป็นประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมในประเด็นที่เกี่ยวข้องต่อไป

๗. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

หนังสือเล่มนี้เป็นการศึกษาในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น โดยพยายามศึกษาด้วยมุมมองและทฤษฎีประกอบการใช้ข้อมูลหลักฐานต่าง ๆ เพื่อมุ่งอธิบายเรื่องราวในท้องถิ่นให้มีความหลากหลาย ผลการศึกษาบางประการอาจมีความแตกต่างจากเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่เคยรับรู้โดยทั่วไป เช่น กรณีกิจของบุคคลสำคัญ วิถีกรรมของวีรบุรุษและวีรสตรีในท้องถิ่น ด้วยเหตุนี้ จึงจำเป็นต้องใช้ความระมัดระวังในการพิจารณาและเรียบเรียงข้อมูลเพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบทั้งกับผู้คนในท้องถิ่นและกรมศิลปากร ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของผู้เขียน ในขณะเดียวกันจะต้องพยายามรักษาบทบาทการนำเสนอองค์ความรู้ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมอันจะก่อให้เกิดความงอกเงยทางปัญญาในวงวิชาการด้วย

๘. ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ

หนังสือเล่มนี้ไม่ได้อยู่ในแผนการดำเนินงานโครงการจัดพิมพ์หนังสือวิชาการของกลุ่มจารีตประเพณี ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔ อย่างไรก็ตาม ในการปฏิบัติงานจริงจำเป็นต้องนำต้นฉบับนี้มาจัดพิมพ์แทนหนังสือเล่มอื่นที่ไม่สามารถจัดพิมพ์ได้ตามที่กำหนดไว้ในแผนการดำเนินงานของกลุ่ม ส่งผลให้ระยะเวลาในการค้นคว้าเรียบเรียงและปรับปรุงเนื้อหาในต้นฉบับมีจำกัด การขยายความหรือเพิ่มเติมประเด็นศึกษาบางประการจึงไม่สามารถดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์

๙. ข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิเคราะห์ประเด็นทางด้านสังคมและวัฒนธรรมเพื่อทำความเข้าใจภาพรวมความเป็นไปของท้องถิ่นไทยที่ปรากฏในงานเขียนข้างต้น จำเป็นต้องตระหนักว่าในแต่ละอาณานิคมที่เป็นประเทศไทยปัจจุบันล้วนมีภูมิหลังทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน ดังนั้น แม้งานศึกษาชิ้นนี้จะอาศัยกรอบความคิดเรื่องการสร้างรัฐสมัยใหม่มาใช้เป็นจุดหมายสำคัญในการพยายามอธิบายความเปลี่ยนแปลงคลี่คลายของท้องถิ่น แต่ด้วยความแตกต่างของแต่ละท้องถิ่นที่มีพัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องยาวนานย่อมส่งผลให้ภาพความเปลี่ยนแปลงในแต่ละอาณานิคมเกิดขึ้นในสัดส่วนที่แตกต่างกัน ดังนั้น หากมีโอกาสทำการศึกษาประเด็นต่อไปในอนาคตจำเป็นต้องขยายอาณานิคมศึกษาที่ครอบคลุมพื้นที่และกลุ่มวัฒนธรรม ตลอดจนการลงพื้นที่สำรวจและสัมภาษณ์บุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อศึกษาเปรียบเทียบโดยละเอียด ซึ่งจะช่วยให้การอธิบายภาพการเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่นไทยในมิติต่าง ๆ เป็นไปอย่างมีพลวัต ชัดเจน และครอบคลุมมากขึ้น

๑๐. การเผยแพร่ผลงาน (ถ้ามี)

- กรมศิลปากรพิมพ์จำหน่ายที่ศูนย์หนังสือกรมศิลปากร
- กรมศิลปากรเปิดให้ดาวน์โหลดหนังสือในรูปแบบไฟล์ pdf. ผ่านเว็บไซต์กรมศิลปากร

๑๑. ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน (ถ้ามี)

ลำดับ	ผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	สัดส่วนผลงาน	บทบาทของผู้มีส่วนร่วมในผลงาน
-	-	-	-

ขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ)
(นายทัตพล พูลสุวรรณ)
ผู้ขอประเมิน

ขอรับรองว่าสัดส่วนการดำเนินการข้างต้นเป็นความจริงทุกประการ (ถ้ามี)

รายชื่อผู้มีส่วนร่วมในผลงาน	ลายมือชื่อ
-	-

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) เด็ทกานัน จินอทดะ
(นางสาวจิณณพร จินอทดะ)
ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล

(ลงชื่อ) สมใจ
(นางสาวศิริรัตน์ ทวีทรัพย์)
ผู้อำนวยการสำนักงานการอุดมการณ์และประวัติศาสตร์
ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป

หมายเหตุ คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อย ๒ ระดับ คือผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล และผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไปอีกหนึ่งระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียวกัน ก็ให้มีคำรับรอง ๑ ระดับได้

แบบการเสนอข้อเสนอแนวคิดการปรับปรุงหรือพัฒนางาน (ระดับชำนาญการ)

๑. เรื่อง การสำรวจทบทวนงานนิพนธ์ของชนชั้นนำไทย เพื่อพัฒนากระบวนการค้นคว้าทางประวัติศาสตร์ กลุ่มจารีตประเพณี
ในการศึกษา ค้นคว้า เรียบเรียง องค์ความรู้เกี่ยวกับพระราชพิธีและโบราณราชประเพณีให้มีประสิทธิภาพ

๒. หลักการและเหตุผล

งานศึกษาค้นคว้าเรียบเรียงและศึกษาวิเคราะห์เกี่ยวกับพระราชพิธีและโบราณราชประเพณีของไทยในปัจจุบันค่อนข้างจำกัดและหยุดนิ่ง เนื่องจากกระบวนการค้นคว้าที่มองว่าเรื่องดังกล่าวมีความถูกต้องสมบูรณ์และชัดเจนแล้ว เพราะเป็นองค์ความรู้ที่ผลิตโดยกลุ่มชนชั้นนำนับตั้งแต่พระมหากษัตริย์ พระบรมวงศานุวงศ์ และข้าราชการ ซึ่งให้ภาพการพระราชพิธีและโบราณราชประเพณีที่ค่อนข้างละเอียดครอบคลุมทั้งในแง่ของประวัติศาสตร์ความเป็นมา ข้อสันนิษฐาน ขั้นตอน ตลอดจนการศึกษาเปรียบเทียบ จึงมีความน่าเชื่อถือจนได้รับการอ้างอิงแพร่หลายมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าในปัจจุบันดูเหมือนจะมีการผลิตงานศึกษาค้นคว้ารวมถึงการนำเสนอองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับพระราชพิธีและโบราณราชประเพณีสู่สาธารณะด้วยวิธีการหลากหลาย เช่น การจัดพิมพ์หนังสือ การจัดเสวนาทางวิชาการ การจัดนิทรรศการ การจัดทำสารคดี การจัดทำสื่อสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ แต่เมื่อวิเคราะห์อย่างละเอียดจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าเป็นเพียงการผลิตซ้ำชุดข้อมูลของชนชั้นนำไทยที่มีมาแต่เดิมด้วยวิธีการนำเสนอรูปแบบใหม่เท่านั้น จนอาจกล่าวได้ว่าพัฒนาการองค์ความรู้ด้านวัฒนธรรมและจารีตประเพณีของชาติในส่วนของราชสำนักค่อนข้างที่จะหยุดนิ่งอยู่กับชุดความรู้ของชนชั้นนำที่ผลิตขึ้นเมื่อทศวรรษมาแล้ว

การสำรวจทบทวนงานนิพนธ์ของชนชั้นนำไทยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับพระราชพิธีและโบราณราชประเพณีในครั้งนี้ จึงเป็นข้อเสนอแนวความคิดในการปรับปรุงงานของนักอักษรศาสตร์ กลุ่มจารีตประเพณีให้มีความก้าวหน้าและสอดคล้องกับบริบทการศึกษาวิจัยทางวิชาการร่วมสมัยมากขึ้น ด้วยการพัฒนาการแสวงหาความรู้และการผลิตงานด้านประวัติศาสตร์จารีตประเพณีด้วยกระบวนการค้นคว้าที่แตกต่างไปจากแนวทางการศึกษาเดิมที่มุ่งเน้นเฉพาะการค้นคว้า รวบรวม และเรียบเรียง โดยปราศจากการตั้งประเด็นคำถามและวิพากษ์องค์ความรู้เหล่านั้นเท่าที่ควร

๓. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

บทวิเคราะห์

ปัญหาสำคัญในการศึกษาเรื่องราวเกี่ยวกับพระราชพิธีและโบราณราชประเพณีของไทย คือ การขาดกระบวนทัศน์เชิงวิพากษ์ (critical paradigm) และการสร้างชุดความรู้ใหม่ในลักษณะต่อยอดจากงานนิพนธ์บุกเบิกของกลุ่มชนชั้นนำไทย เช่น พระราชานิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระนิพนธ์ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ พระวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยลาภพฤฒิยากร งานนิพนธ์ของ ม.ร.ว. แสงสุรีย์ ลดาวัลย์ ซึ่งแตกต่างจากองค์ความรู้ด้านไทยศึกษาแขนงอื่น ๆ เช่น ประวัติศาสตร์ โบราณคดี วรรณคดี ศิลปกรรม สถาปัตยกรรม ดนตรี นาฏศิลป์ ที่ปรากฏการตั้งประเด็นคำถามและวิพากษ์องค์ความรู้เหล่านั้นในหลากหลายมิติ จนนำไปสู่การประกอบสร้างชุดคำอธิบายใหม่ที่ลุ่มลึกและรอบด้าน

แนวความคิด

การเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของนักอักษรศาสตร์ กลุ่มจารีตประเพณี สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กรมศิลปากร ซึ่งมีการปฏิบัติงานสำคัญ ๒ ส่วน คือ การอนุรักษ์ และ พัฒนา องค์ความรู้ทางด้านประวัติศาสตร์จารีตประเพณีของชาติ จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่จะต้องยกระดับจากการอนุรักษ์และก้าวไปสู่การพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้แขนงนี้ที่นักปราชญ์ราชบัณฑิตยุคก่อนหน้าได้ริเริ่มไว้ ด้วยการสำรวจ ทบทวน ตั้งคำถามและวิพากษ์ชุดความรู้ของชนชั้นนำไทยที่เกี่ยวข้องกับพระราชพิธีและโบราณราชประเพณีอย่างละเอียดว่ามีข้อจำกัดในประเด็นใดหรือไม่อย่างไร เพื่อให้ทราบถึงปัญหาของคำอธิบายต่าง ๆ ที่ใช้อย่างสืบทอดกันมาเป็นเวลานาน อันจะนำไปสู่การปรับปรุง แก้ไข หรือประกอบสร้างชุดความรู้ใหม่ที่สมบูรณ์และชัดเจนยิ่งขึ้น

ข้อเสนอ

๑. พิจารณากำหนดขอบเขตการสำรวจและสืบค้นเอกสารงานเขียนของชนชั้นนำไทยที่เกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ว่าด้วยพระราชพิธีและโบราณราชประเพณี พร้อมนำเสนอที่ประชุมร่วมกันพิจารณาตรวจสอบ เพื่อให้มีความเข้าใจชัดเจน ตรงกัน ไม่สับสน

๒. สำรวจและจัดทำสำเนาเอกสารจากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น สำนักหอสมุดแห่งชาติ สำนักหอจดหมายเหตุแห่งชาติ สำนักวรรณกรรมและประวัติศาสตร์ กองจดหมายเหตุ สารสนเทศ และห้องสมุดหลวง สำนักราชเลขาฯ ในพระองค์ ศูนย์สารสนเทศ สำนักราชเลขาธิการ สำนักงานวิทยทรัพยากร หอสมุดกลาง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย หอสมุดแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

๓. วิพากษ์องค์ความรู้ที่ปรากฏในเอกสารงานเขียนของชนชั้นนำไทยที่เกี่ยวข้องกับพระราชพิธีและโบราณราชประเพณีแต่ละเรื่องโดยละเอียด

๔. วิเคราะห์ประเด็นปัญหาที่ค้นพบจากการวิพากษ์เอกสาร เช่น ความสมเหตุสมผลของคำอธิบายและพยายามแก้ไข ปรับปรุง หรือประกอบสร้างคำอธิบายใหม่ด้วยการศึกษาเปรียบเทียบทั้งกับเอกสารชั้นต้นจากแหล่งต่าง ๆ ประกอบการวิเคราะห์ร่วมกับบริบททางประวัติศาสตร์ กรอบความคิด และทฤษฎีทางวิชาการหลากหลายแขนง

๕. ดำเนินการรวบรวมข้อวิพากษ์และชุดข้อมูลใหม่ที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์ โดยอาจจำแนกตามรายชื่อเอกสารงานเขียนของชนชั้นนำ หรือจำแนกตามพระราชพิธีและโบราณราชประเพณีนั้น ๆ พร้อมจัดทำเป็นฐานข้อมูลแล้วเผยแพร่ในระบบสืบค้นของกลุ่มจารีตประเพณี เพื่อให้นักอักษรศาสตร์กลุ่มจารีตประเพณีทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลชุดนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๖. เผยแพร่ผลการศึกษาในรูปแบบบทความ การจัดพิมพ์หนังสือ การจัดเสวนาทางวิชาการ เพื่อเปิดโอกาสให้เกิดการแลกเปลี่ยนถกเถียงข้อมูลและความคิดเห็นจากบุคคลภายนอกในวงกว้าง

ข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้น

ผลการศึกษาเกี่ยวกับพระราชพิธีและโบราณราชประเพณีภายใต้กรอบแนวทางการวิเคราะห์เชิงวิพากษ์อาจไม่เป็นที่ยอมรับโดยเฉพาะในหน่วยงานราชการ เนื่องจากผลการศึกษาบางกรณีมีความแตกต่างขัดแย้ง และท้าทายลักษณะคำอธิบายที่ปรากฏในงานเขียนของชนชั้นนำไทยซึ่งเป็นที่รับรู้ ยึดถือ และใช้อ้างอิงสืบเนื่องมาเป็นเวลานาน

แนวทางแก้ไข

ในเบื้องต้นอาจต้องคัดเลือกหรือปรับเปลี่ยนถ้อยคำการนำเสนอผลการศึกษาบางประเด็นให้มีความเหมาะสมกับการเผยแพร่ในนามของหน่วยงานราชการ อย่างไรก็ตาม ในระยะยาวจำเป็นต้องชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้บังคับบัญชา ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องให้เห็นว่าผลการศึกษาในลักษณะเชิงวิพากษ์นี้มิใช่การลดทอนคุณค่างานนิพนธ์ของชนชั้นนำแต่อย่างใด ในทางตรงกันข้ามกลับสะท้อนให้เห็นความพยายามของอนุชนในการศึกษาทำความเข้าใจและต่อยอดองค์ความรู้จากงานนิพนธ์บุกเบิกของชนชั้นนำเหล่านั้นอย่างจริงจัง อันจะก่อให้เกิดคุณูปการต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ และการดำรงบทบาทของกรมศิลปากรที่สอดคล้องกับบริบทร่วมสมัยที่รู้ดหน้าอย่างแท้จริง

๔. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เพิ่มพูนกระบวนการทัศนในการศึกษาค้นคว้าของนักอักษรศาสตร์กลุ่มจารีตประเพณี อีกทั้งพัฒนาและเพิ่มพูนทักษะ ศักยภาพ และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานทางวิชาการมากยิ่งขึ้น
๒. นักอักษรศาสตร์กลุ่มจารีตประเพณีปฏิบัติงานในลักษณะบูรณาการจากการพบปะแลกเปลี่ยน แนวความคิด กระบวนทัศน์ และข้อมูลทางวิชาการด้านประวัติศาสตร์และจารีตประเพณี นำไปสู่การสร้างสรรค์ ผลงานทางวิชาการที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับในวงกว้าง
๓. ก่อให้เกิดชุดฐานข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน ร่วมสมัย สามารถใช้เป็นฐานข้อมูลในการอ้างอิงสืบค้น ของนักอักษรศาสตร์กลุ่มจารีตประเพณี ตลอดจนหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และบุคคลที่สนใจทั่วไป
๔. สร้างจิตสำนึกหวงแหนและตระหนักรู้ในการอนุรักษ์ พัฒนา และต่อยอดมรดกทางวัฒนธรรม ของชาติให้เกิดขึ้นกับประชาชนในทุกภาคส่วนอย่างมีประสิทธิภาพตามหลักวิชาการ

๕. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

เชิงปริมาณ

๑. ชุดฐานข้อมูลองค์ความรู้ด้านจารีตประเพณีของชาติที่มีข้อมูลถูกต้องครบถ้วนตามระเบียบวิธีวิจัย ทางประวัติศาสตร์ สังคมศาสตร์ โบราณราชประเพณี และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และมีชุดข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน ครอบคลุมเนื้อหาทั้งด้านโบราณราชประเพณี พระราชพิธี สำหรับการค้นคว้าอ้างอิงของนักอักษรศาสตร์ กลุ่มจารีตประเพณี ๑ ชุด
๒. ชุดฐานข้อมูลองค์ความรู้ด้านจารีตประเพณีของชาติที่ครอบคลุมเนื้อหาทั้งด้านโบราณ ราชประเพณี พระราชพิธี ที่ได้รับการพิจารณาว่ามีความเหมาะสมในการเผยแพร่ออกสู่สาธารณชน ทั้งในรูปแบบ การตีพิมพ์หนังสือและทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ๑ ชุด

เชิงคุณภาพ

๑. เพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ พัฒนาศักยภาพและประสิทธิภาพในการทำงานของนักอักษรศาสตร์ ตามมาตรฐานเฉพาะตำแหน่งให้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น
๒. มีชุดฐานข้อมูลด้านจารีตประเพณีของชาติที่เหมาะสมแก่การอ้างอิงและการศึกษาค้นคว้า ของนักวิชาการ ครู อาจารย์ นักเรียน นิสิต นักศึกษา และประชาชนทั่วไป
๓. ขยายพรมแดนการศึกษาค้นคว้าเรื่องราวเกี่ยวกับพระราชพิธีและโบราณราชประเพณี อันจะนำไปสู่การทำความเข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มคนต่าง ๆ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมในแต่ละ ช่วงเวลา

(ลงชื่อ)

(นายทัตพล พูลสุวรรณ)

ผู้ขอประเมินบุคคล

(วันที่) ๒๐ / ๓ / ๖๖